

در منگنه پایداری
نامه مهم پزشکيان به مخبر

دیدار شرقی
دیدار رؤسای جمهور روسیه و هند

خون تازه اصلاح طلبی
پزشکيان از چشم فاینشال تایمز

کارزار رسمیت ندارد
پاسخ شهرداری تهران به گزارش سازندگی

دولت جدید

وسایست خارجی ثباتزا

رفع تحریم و تقویت مناسبات اقتصادی
توازن در روابط خارجی برقرار می کند

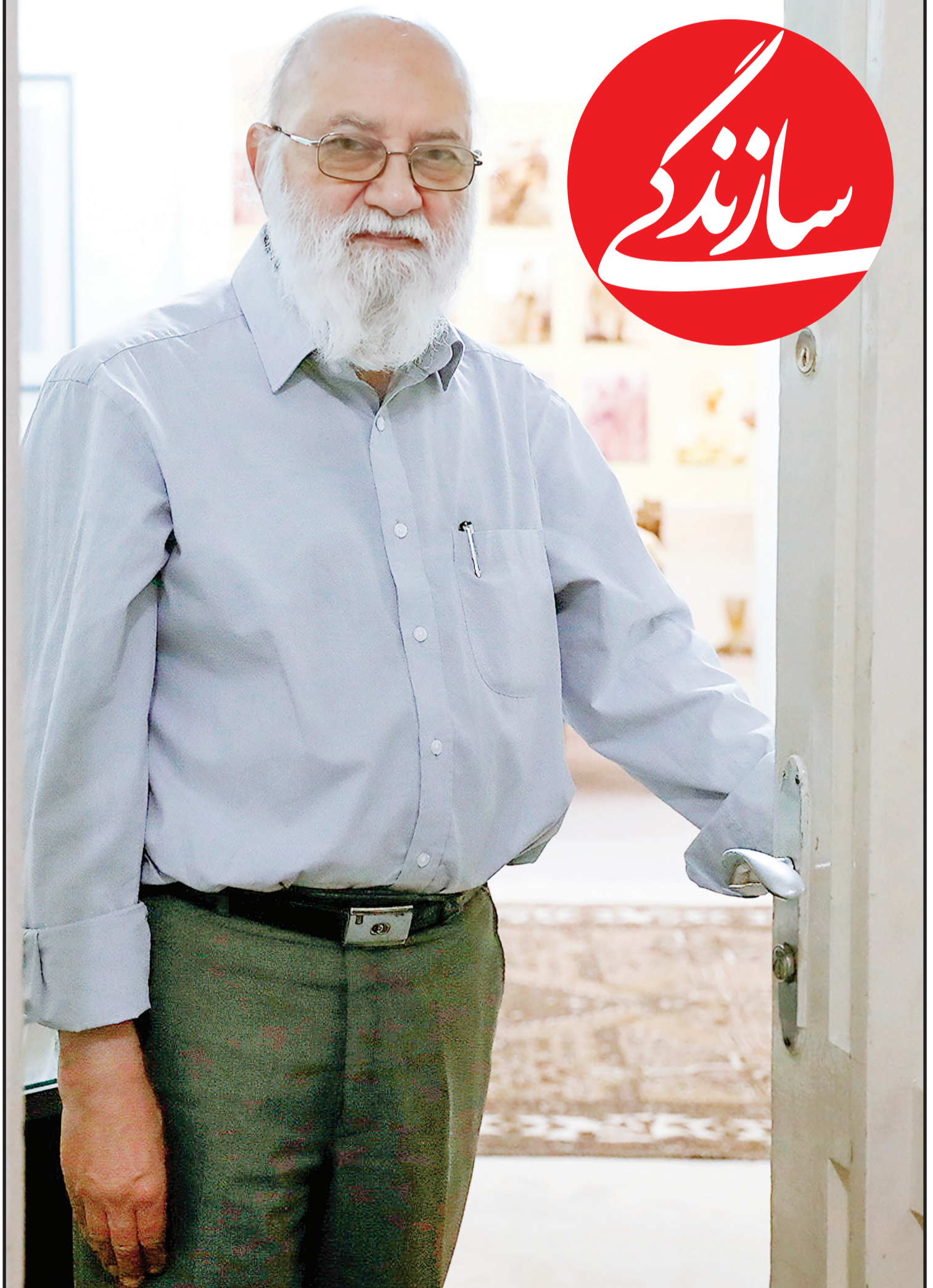
عبدالرضا فرجی راد
دیپلمات پیشین و استاد ژئوپلیتیک

در کارزار انتخاباتی که به پیروزی دکتر پزشکیان منجر شد، کاندیداهای اصلی بحث مربوط به روابط خارجی را مورد توجه قرار دادند، هر چند فرصت نبود که به جزئیات پرداخته شود. دکتر پزشکیان بر ژئوپلیتیک بسته دولت فعلی و نیز تفکر کاندیدای نهایی رقیب خود انتقاد داشت و معتقد بود که این ژئوپلیتیک بسته، باعث شده که کشور نتواند از فرصت‌های موجود در دنیا بهره گیرد و به همین جهت مردم ایران در فشار معیشتی قرار گرفته و میلیون‌ها نفر در فقر به سر می‌برند. از این رو، پیشنهاد ایشان این بود که باید در روابط خارجی تعادلی بین شرق و غرب به وجود آورد تا بتوان از فرصت‌های موجود جهانی بهره برد. لذا بر ادامه مذاکرات جدی با قدرت‌های جهانی به‌ویژه ایالات متحده آمریکا تا رفع تحریم‌ها تأکید کردند. درحالی که دکتر جلیلی رقیب دور دوم انتخاباتی بر این اعتقاد بود که کشورهای زیادی در دنیا وجود دارند که جمهوری اسلامی ایران می‌تواند بدون توجه به چند کشور غربی با آنها معاملاتی داشته باشد و حتی کالاهایی را پایاپای نماید و از این طریق بر مشکلات غلبه کرد. واقعیت امر این است که کمترین کشوری را امروزه در دنیا می‌توان یافت که در تحریم قرار گرفته باشد و بتواند بدون رفع تحریم‌ها با تبادلی کالا به اقتصاد خود رونق دهد؛ به‌ویژه آنکه بتواند به رشد ۸ درصدی که در مناظرات مورد بحث قرار گرفت، برسد. دولت جدید ایران اگر می‌خواهد از این ژئوپلیتیک بسته که هزینه‌های سنگینی را به کشور تحمیل می‌کند، خارج شود باید راه‌حلی برای رفع تحریم‌های بین‌المللی پیدا کند. هیچ راه‌حلی بهتر از مذاکره، گفت‌وگو و بده‌بستان را نمی‌توان متصور بود که بتواند این مشکل اساسی جمهوری اسلامی را حل و فصل کند. حتی کشوری همچون چین که آمریکا در استراتژی خود آن کشور را در ردیف اول دشمنی قرار داده به دلیل آنکه قدرت جهانی آمریکا را تهدید می‌کند از طریق مذاکره توانسته سطح روابط اقتصادی و سیاسی خود با ایالات متحده را حفظ کند و مشکلاتی را که گاهی در روابط بروز می‌کند از طریق گفت‌وگو و بده‌بستان به حداقل می‌رساند. جمهوری اسلامی ایران تصمیمی بر برقراری رابطه با آمریکا ندارد که می‌تواند این روند ادامه داشته باشد اما تجربه ثابت کرده که گفت‌وگو با این ابرقدرت می‌تواند به توافقاتی کم‌وبیش موفق منجر شود که تجربه آن را در برجسام و حتی در ۱۰ ماه اخیر که منطقه در بحران به سر می‌برد شاهد بوده‌ایم. در همین راستا علاوه بر گفت‌وگو با آمریکا تا رفع تحریم‌ها باید دور تازه‌ای از مذاکرات با اروپا آغاز شود که مدتی از آن غفلت شده است. اروپا همیشه یک سرمایه‌گذار و واردکننده مهم کالاهای سنتی ایران بوده که چند سالی است از همکاری‌های ایران و قاره سبز خبر چندانی وجود ندارد. اگر ما بخواهیم صرفاً در روابط تجاری خود به‌ویژه فروش انرژی بر یک بلوک تکیه کنیم و رقابتی بین بلوک‌ها چه در امر سرمایه‌گذاری و چه فروش نفت وجود نداشته باشد باید هزینه بالاتر و ضرر بیشتری را در فروش نفت تحمل کنیم. توسعه رابطه با اروپا یا گفت‌وگو و بده‌بستان با آمریکا بدین معنی نیست که ما از حجم روابط خود با بلوک شرق به‌ویژه چین و روسیه بکاهیم بلکه برعکس؛ توجه به بلوک شرق باید از اهمیت خاصی برخوردار باشد و ایجاد تعادل در روابط خارجی و رفع تحریم‌ها می‌تواند بر توسعه رابطه با شرق و افزایش تبادلات تجاری و سرمایه‌گذاری در ایران نیز بیفزاید. حتی توافق ۲۵ ساله جمهوری اسلامی ایران با چین در گرو تحریم‌ها قرار دارد و با اینکه چهار سال است این توافق به امضا رسیده ولی هیچ تحولی در روابط اقتصادی و سرمایه‌گذاری چینی‌ها را شاهد نبوده‌ایم.

ادامه در صفحه ۳

تمنای ماندن

مه‌دی چمران، رئیس شورای شهر تهران از طرح پیشنهاد ۷ ساله شدن دوره ششم شوراهای سراسر کشور در شورای عالی استان‌ها خبر داد

کانال سازندگی

سیدرای پزشکبان

مصطفی میرسلیم، عضو شورای مرکزی حزب مؤتلفه اسلامی از جمله افرادی است که می‌گوید پیش از نیمی از آرای قالیباف به سید رای پزشکبان ریخته شد، آرای لجاژانه. او در گفت‌وگو با خبرآنلاین بر این باور است که قالیباف از جلیلی دل‌چرکین است؛ چراکه او بر این باور است که اگر جلیلی انصراف می‌داد، آرای او به‌نفع قالیباف ریخته می‌شد. در حالی که شکست قالیباف از قبل معلوم بود و نتیجه انتخابات قبلی مجلس آن را به وضوح اثبات کرده بود و او باید از آن عبرت می‌گرفت و برای ثبت‌نام در انتخابات ریاست جمهوری وسوسه نمی‌شد. ما می‌گوییم اصولگرا هستیم، ولی در شعار و در عمل اصول را زیر پا می‌گذاریم، زیرا فعالیت حزبی به مفهوم واقعی کلمه در جامعه ما رایج نشده و در بسیاری از موارد انگیزه‌های شخصی بر تصمیم درست حامیان غلبه می‌کند. بعید است این رفتار کاملاً سازماندهی شده بوده باشد.

آخرین وضعیت هلی‌کوپتر رئیس‌جمهور

اصغر جهانگیرزاده، سخنگوی قوه قضائیه از ابتدای نشست خبری خود با خبرنگاران و درباره انتشار آرای پرونده‌های مفاسد اقتصادی گفت که آنچه قانون‌گذار در قانون مجازات اسلامی اجازه داده این است که در پرونده‌ای که دارای محکومیت است، محکومیت‌های مختلف جدا شود و بعد آرا منتشر شود. ملاحظات امنیتی نیز باید لحاظ شود. با ملاحظات قانونی با حفظ محرمانگی و رعایت قوانین مربوطه مجدداً آرا به‌روزرسانی خواهد شد. او همچنین آخرین وضعیت سقوط بالگرد رئیس‌جمهور را این‌طور تشریح کرد که پس از حادثه سقوط هلی‌کوپتر رئیس‌جمهور پرونده‌ای در دستگاه قضایی تشکیل شده و هیاتی ایجاد شده تا گزارشی برای بررسی ابعاد آن پرونده را تکمیل کنند اما هنوز گزارش پرونده تکمیل نشده است. به محض تکمیل پرونده اطلاع‌رسانی خواهد شد.

معیشت مردم دغدغه اصلی است

غلامعلی رجایی، فعال سیاسی اصلاح‌طلب با تاکید بر اینکه دغدغه اصلی پزشکبان باید مسأله «معیشت مردم» باشد معتقد است که قاعدتاً آقای پزشکبان باید اعلام کند که دستش را به سمت همه سلیقه‌ها دراز می‌کند. ولی پیش‌بینی من این است که ایشان بساط «دولت سایه» را برمی‌چیند و باید برپیند؛ ما دولت سایه را نمی‌پذیریم. اگر تجربه‌ای هست، مربوط به نظام است و باید در اختیار نظام قرار داده شود. من گمان نمی‌کنم که آقای پزشکبان اجازه بدهد دولت سایه‌ای در کنارش شکل بگیرد. او در گفت‌وگو با جماران تاکید کرد: قاعدتاً آقای پزشکبان باید اعلام کند که دستش را به سمت همه سلیقه‌ها دراز می‌کند. ولی پیش‌بینی من این است که ایشان بساط دولت سایه را برمی‌چیند و باید برپیند؛ ما دولت سایه را نمی‌پذیریم. اگر تجربه‌ای هست، مربوط به نظام است و باید در اختیار نظام قرار داده شود. من گمان نمی‌کنم که آقای پزشکبان اجازه بدهد دولت سایه‌ای در کنارش شکل بگیرد.

تحقق اهداف و منافع کشور

سردار علی‌اکبر احمدیان‌دیدار، دبیر شورای عالی امنیت ملی با مسعود پزشکبان، رئیس‌جمهور منتخب دولت چهاردهم، صبح روز گذشته با حضور در دفتر رئیس‌جمهور منتخب، ضمن تبریک انتخاب مسعود پزشکبان از سوی ملت شریف ایران تصریح کرد: انتخاب شما به‌عنوان یکی از یادگاران دوران دفاع مقدس و هم‌رمز شهدای والا مقام آن دوران، از سوی ملت مجاهد، پرافتخار و شهیدپرور ایران اسلامی سرمایه‌ای برای تحقق اهداف و منافع کشور و رفع مشکلات مردم است و دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی تمامی ظرفیت‌های خود را برای مساعدت صادقانه در این مسیر به کار خواهد گرفت. پزشکبان نیز در این دیدار بر اهمیت ارائه مشاوره‌های کارشناسی و دقیق از سوی این دبیرخانه برای اتخاذ بهترین تصمیمات در سطوح عالی نظام تاکید کرد.

فرافکنی یک شکست

محمد هاشمی‌رفسنجانی: طرفداران آقای جلیلی احساس می‌کنند که به‌نوعی فریب خورده‌اند. در واقع آنها احساس می‌کنند واقعیت، آن چیزی نبوده که به آنها گفته می‌شده است؛ بنابراین طرفداران ایشان درگیر نوعی عصبانیت و حس سرخورده‌گی شده‌اند. چه تضمینی وجود داشت که اگر آقای جلیلی نبود و آقای قالیباف بود چه می‌شد؟ اینها سخنانی است که از سر استیصال مطرح می‌شود.

تکذیب اخبار کاینه

محمد جواد آذری جهرمی: از دیروز اخباری توسط برخی چهره‌های شناخته شده رسانه‌های درباره ترکیب شوراهایی مثل شورای سیاست‌گذاری دولت چهاردهم یا شورای انتصابات، دست‌به‌دست می‌چرخد. همه فیک است و روال شفاف و مدل علمی و بروز انتخاب وزرا توسط رئیس‌جمهور منتخب به زودی اعلام خواهد شد اما چرا این اخبار دست‌به‌دست می‌شود؟

شنیده‌های جدید

محمود واعظی در گفت‌وگو با ایلنا: درباره اینکه افکار عمومی مطرح می‌کند، زمانی بر سر اجرای FATF برای تصویب آن کارشناسی می‌شد و دولت دوازدهم روشن‌نگری نکرد. ما آن زمان این را نشنیده بودیم و در اتفاقی که در مناظرها رخ داد، شنیدیم. اصولگرایان تصمیم گرفتند کلاً ۳ سال دولت سیزدهم را نادیده بگیرند و به دولت روحانی حمله کنند.

در منگنه پایداری

محمد مخبر که با فشار طیف پایداری در دولت مواجه است باید امانت‌دار خوبی باشد نامه پزشکبان به او مسئولیت وی را بیشتر کرد

کمتر از چهار هفته دیگر محمد مخبر که پس از درگذشت ابراهیم رئیسی، سرپرست دولت سیزدهم را بر عهده داشت، پاس‌تور را به مسعود پزشکبان، رئیس‌جمهور منتخب تحویل می‌دهد. او تمام تلاشش را در این یک‌ماهه‌نیم برای دولت انجام داد تا چیزی از مدار خارج نشود. مخبر حتی در تبلیغات انتخاباتی نیز تا آنجایی که می‌توانست جلوی بوجدها و دخالت دولتی‌ها را هم گرفت. هرچند مردان دولت سیزدهم چندان گوش شنوایی نداشتند. شاید او را بتوان یکی از معدود افراد مسئولیت‌پذیر دولت سیزدهم دانست که حرف و عملش یکی است. به طوری که مسعود پزشکبان در نامه‌ای به مخبر خواست تا مراقبت کند که تا استقرار دولت چهاردهم دو مورد حتماً رعایت شود. «نخست اینکه در هیچ یک از وزارتخانه‌ها و معاونت‌های ریاست جمهوری از جمله در شرکت‌های تابعه یا وابسته به دستگاه‌های یاد شده جز انجام امور متعارف و پرداخت‌های جاری از عقد یا عملیاتی کردن قراردادهای جدید یا ایجاد هرگونه تعهد به هر شکل از جمله صدور احکام اداری و تعهدآور) همچنین عزل و نصب افراد و هر نوع استخدام یا به‌کارگیری نیروی جدید به هر شکل خودداری شود در موارد اجتناب‌ناپذیر انجام این امور با کسب مجوز کتبی از جنابعالی بلامانع خواهد بود. دوم، مصوبات هیات وزیران سیزدهم که دارای بار یا آثار مالی بوده و تاکنون ابلاغ نشده پس از هماهنگی با اینجانب ابلاغ شود». احتمالاً پزشکبان این را خوب می‌داند که مخبر تمام تلاشش را برای حفاظت از این مسأله به کار خواهد گرفت. به طوری که شخصاً بخشنامه‌ای را در ۱۲ خرداد ماه امسال به تمام دولت مبنی بر عدم هرگونه جابه‌جایی تا استقرار دولت جدید ابلاغ کرد. هرچند طبق روال زمزمه سرپیچی باقی افراد شنیده شد و حمیده زربادی، سخنگوی ستاد پزشکبان به این روند واکنش نشان داد و در ایکس‌وستار ورود هرچه سریع‌تر سرپرست ریاست جمهوری شد. مخبر نیز قول داد که تخلفات را پیگیری خواهد کرد.

درگیر کردن دهیاری‌ها در انتخابات به‌نفع یک نامزد به‌شدت به او تذکر داد. شنیده‌ها حاکی از این است که چالش بین مخبر و منصوری پس از این اتفاق بالا گرفت زیرا طبق اسناد منتشر شده در سایت‌های مختلف، یکی از این نامه‌ها درخواست ۱۰۰ میلیارد تومان «خارج از شمول» و دیگری هم درخواست ۱۰۰ میلیارد تومان برای گروه‌های جهادی در روستاها بود. هرچند که محسن منصوری با تکذیب این خبر اعلام کرد: «وقتی دروغ‌گویی، جعل خبر و نشر اکاذیب هیچ هزینه‌ای نداشته باشد، بازار خلاف‌گویی داغ می‌شود». اما سرپرست دولت و جانشین موقت ابراهیم رئیسی در انتخابات ۱۴۰۳ سر بلند بیرون آمد و پس از اعلام نتایج نهایی در گفت‌وگویی که با KHAMENEI.IR داشت، تاکید کرد: «دولت و برگزارکننده انتخابات باید از حق‌الناس به تمام و کمال مراقبت و صیانت کند. تحقق این امر جز با بی‌طرفی، شذنی نیست». مشکلات تدریجاً با مخبر به شروع حیات قوه مجریه و پس از سال ۱۴۰۰ برمی‌گردد. درست همان زمان که سال اول شروع به کار دولت سیزدهم، محسن رضایی و سیدصورت مرتضوی از کمیسیون اقتصادی دولت خارج شدند و محمد مخبر که در زمان معاون اول شدن مخالف چندانی نداشت، این بار با مخالفانی از جنس اصول‌گرایی روبه‌رو شد که حتی برخی از این مخالفان از ابراهیم رئیسی درخواست داشتند که مخبردزفولی از معاون اولی دولت برکنار شود زیرا عامل خروج رضایی و مرتضوی، مخبر است. بنابراین اصولگرایان به ضعف در موضوع اقتصادی می‌پرداختند. مثلاً منصور حقیقت‌پور گفته بود: «معلوم نیست چه کسی مسئول هماهنگی تیم اقتصادی است. از سوی دیگر آقای مخبر واقعاً اقتصاد را به صورت علمی نمی‌داند و واقعاً هماهنگی امور اقتصادی از عهده او خارج است». اما در کنار همه‌های اقتصادی او از سوی اصولگرایان، برخی دیگر از اصولگرایان که خاستگاه فکری آنها به نزدیکان محمدتقی مصباح‌زیدی و جبهه پایداری نزدیک است برای برکناری او خیز برداشتند و به دنبال قانع کردن ابراهیم رئیسی برای این تصمیم بودند که البته در این راه موفق نشدند. جواد کریمی قدوسی، نماینده مجلس یازدهم و از اعضای جبهه پایداری در توییتش این درخواست را مطرح کرد و نوشته بود: «رئیس‌جمهور محترم تاکید دارم بنا بر مشاهدات عمومی، جناب مخبر از توانایی لازم برای این جایگاه برخوردار نیست؛ ایشان برای حفظ فرمایش هزینه می‌کند و توانایی اکتاع

جامعه را ندارد. ماندن ایشان برای یک ساعت هم ضرر است» یا حسین میرزایی، دیگر نماینده اصولگرای مجلس یازدهم مرداد ماه سال گذشته همین درخواست را با زبانی دیگر از ابراهیم رئیسی داشت. او در توییت نوشته بود: «جناب آقای رئیس‌جمهور! اگر فرمانده اقتصادی شما آقای مخبر است، شکست شما در این جنگ اقتصادی قطعی است! معاون اول خود را تغییر دهید». این روند تا جایی پیش رفت که شایعه برکناری مخبر در فضای مجازی پیچید و احسان صالحی، دبیر شورای اطلاع‌رسانی دولت اعلام کرد که از عوامل انتشار شایعه دروغ برکناری معاون اول رئیس‌جمهور به‌طور رسمی شکایت شد.

در عین حال برخی از کارشناسان سیاسی نیز معتقدند جبهه پایداری که در سال‌های اخیر به دولت سایه معروف شده است در ابتدای شکل‌گیری دولت سیزدهم قصد داشت تا مهره‌هایی مانند محمد مخبر که جایی در مختصات آنها ندارد را حذف کنند. زیرا دو گزینه رقیب مخبر در آن زمان، یعنی پرویز فتحاح و محمدهادی زاهدی‌وفا، سرپرست سابق وزارت کار به پایدارها نزدیک‌تر بودند. اما رئیسی به نفع طیف پایداری قدم برداشت و البته مخبر هم در زمان درگذشت رئیسی به او وفادار ماند.

محمد مخبر از سال ۱۳۸۶ ریاست ستاد را بر عهده داشت. در سال ۱۳۸۶ و با روی کار آمدن محمد مخبر رویکرد جدید فعالیت‌های اجتماعی و اقتصادی برای ستاد از سوی رهبر معظم انقلاب با هدف فراهم آوردن امکان مشارکت مردم به‌ویژه کارآفرینان، مخترعان و نخبگان کشور با اولویت دادن به قشرهای محروم جامعه در مناطق محروم کشور آغاز شد. می‌کند، آذر ۱۳۸۶ از روی کار آمدن محمد مخبر کار خود را آغاز کرد.

سال ۱۴۰۳ از مخبر به عنوان یکی از گزینه‌های احتمالی برای نامزدی ریاست جمهوری نام می‌بردند اما قبول نکرد و گفته علی‌بهداری جهرمی، سخنگوی دولت سیزدهم، دلیل نیامدنش به عرصه رقابت این بود که او بر این نکته نیز توجه داشت اگر وارد رقابت انتخاباتی شود شاید نتواند در این مدت و تا زمان استقرار رئیس‌جمهور جدید، مسئولیت امور دولت را به نحو احسن انجام دهد.

دیپلماتی با ایران

متیو میلر، سخنگوی وزارت امورخارجه آمریکا با اشاره به اعلام نتایج انتخابات ایران و انتخاب مسعود پزشکیان گفت: «ما هیچ انتظاری نداریم که این انتخابات منجر به تغییری اساسی در مسیر سیاست‌های ایران شود. این رئیس‌جمهور نیست که در مورد آینده سیاست ایران حرف نهایی را می‌زند بلکه رهبری ایران این کار را می‌کند اما دیپلماتی موثرترین راه برای دستیابی به راه‌حل درباره برنامه هسته‌ای ایران است.»

دعوا در تل آویو

دنیل هاگاری، سخنگوی ارتش اسرائیل بار دیگر با اظهارات خود درباره جنبش حماس و تاکید بر بقای آن در غزه طی پنج سال آینده در محافل سیاسی و نظامی اسرائیل جنجال به پا کرد. تانیاها در این خصوص مدعی شد که برخی از اعضای حماس در کرانه باختری حضور دارند اما حماس در این منطقه حاکمیتی ندارد و بدون شک اسرائیل حاکمیت حماس را نابود خواهد کرد.

جایگزین‌های بایدن

نظرسنجی‌های انجام شده توسط مرکز مشاوره‌ای بندیکسن و آماندی در آمریکا نشان می‌دهد کاملاً هریس، معاون رئیس‌جمهور آمریکا و هیلاری کلینتون، وزیر خارجه سابق این کشور از گزینه‌های اصلی حزب دموکرات برای جایگزینی جو بایدن در انتخابات ریاست‌جمهوری ماه نوامبر به‌شمار می‌روند. نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد بعد از مناظره بایدن و ترامپ، حزب دموکرات نسبت به ترامپ ۴۲ به ۴۳ عقب افتاده است.

دیدگاه: گزارش خارجی

بلاتکلیفی در اجلاس ناتو

ترامپ، اوکراین و راست افراطی عامل نگرانی
سران پیمان آتلانتیک شمالی

سران ناتو این هفته درحالی در نشست سالانه خود در واشنگتن حضور پیدا می‌کنند که قصد دارند در هفتادوپنجمین سال تاسیس این ائتلاف نظامی، قدرت و اتحاد خود را افزایش دهند اما غرق در نگرانی‌های گوناگون هستند. نشست اسمال ناتو در سایه انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۴ آمریکا برگزار می‌شود، رقابتی که نه تنها ممکن است در آن «جو بایدن» از «دونالد ترامپ» شکست بخورد بلکه حتی ممکن است پیش از آغاز انتخابات، بایدن از رقابت‌ها کناره‌گیری کند! ترامپ در دور نخست ریاست‌جمهوری خود چندین بار از ناتو انتقاد کرده بود و اکنون با عملکرد ضعیف بایدن در نخستین مناظره انتخاباتی، رهبران اروپایی درحال برنامه‌ریزی برای احتمال بازگشت ترامپ به کاخ سفید هستند. اروپایی‌ها فکر نمی‌کنند که ترامپ ایالات متحده را به صورت کامل از ائتلاف نظامی ناتو خارج کند اما احتمال می‌دهند که در دولت ترامپ تعهدات امنیتی و نظامی ایالات متحده به اعضای ناتو کاهش یابد. سخنرانی‌های ملی‌گرایانه ترامپ و عملکرد ضعیف بایدن در مناظره اول، نگرانی بسیاری از متحدان اروپایی واشنگتن را برانگیخته است. از سوی دیگر در انتخابات‌های اخیر اروپا مانند انتخابات پارلمان اروپا و انتخابات پارلمانی فرانسه، جریان‌های پوپولیستی و راست افراطی قدرت گرفته‌اند؛ جریان‌هایی که رابطه آنها با روسیه دوستانه است و دید خوبی به ناتو ندارند. اگرچه رای‌دهندگان فرانسوی در انتخابات یک‌شنبه با حضور حداکثری در دور دوم انتخابات، مانع قدرت‌گیری راست افراطی در پارلمان شدند اما جو سیاسی اروپا همچنان ملتهب است و این تنش‌ها در نشست آتی سران ناتو در واشنگتن احساس خواهد شد. این اجلاس ابتدا قرار بود صرفاً یک گردهمایی و نمایش برنامه‌ریزی شده باشد اما اکنون به یکی از نگران‌کننده‌ترین نشست‌های سران کشورهای غربی در دهه‌های گذشته بدل شده است. جنگ اوکراین مساله اصلی در دستور کار سران ناتو خواهد بود. کیف خواستار عضویت کامل و فوری در ناتو است اما این ائتلاف نظامی با صراحت بیان کرده که اوکراین در آینده نزدیک به این خواسته خود دست نخواهد یافت. با این وجود، کشورهای عضو ناتو درحال انعقاد توافق‌نامه‌های امنیتی دوجانبه با اوکراین هستند. منبع: واشنگتن‌پست

ادامه یادداشت روز

دولت جدید و سیاست خارجی ثابت‌زا!

مساله دیگر، روابط ایران با همسایگان است. ایران با ۱۵ کشور از طریق مرز خاکی و آبی همسایه است ولی از این ظرفیت بالا استفاده مناسب نمی‌شود. در طول سه سال گذشته بر سیاست همسایگی تاکید زیادی شده ولی به‌رغم تلاش‌هایی که به عمل آمده به دو دلیل توفیق چندانی در این زمینه که بتواند، گره تحریم‌ها را بگشاید به دست نیامده است. یک دلیل آن، تحریم‌های بین‌المللی است که به خاطر نگرانی از تحریم، کشورهای منطقه رغبت چندانی به همکاری‌های اقتصادی گسترده با ایران ندارند و اگر با کشور یا کشورهایی هم‌سطح، تبادل‌ات قابل‌ذکری وجود دارد در دریافت منابع مالی مشکلات جدی وجود دارد. دوم اینکه، این روابط از عمق خاصی برخوردار نیستند و با توجه به شرایط و از زمانی به زمان دیگر متغیر است. دولت جدید باید ضمن اعتمادسازی بیشتر با همسایگان و نیز تثبیت نرخ ارز در داخل کشور، راهبرد خاصی را برای هر کشور همسایه و با توافق دوجانبه تدوین کند. هر کدام از این کشورها ویژگی‌های خاص خود را دارند و با یک فرمول نمی‌توان به همه آنها به صورت یکسان فعالیت اقتصادی و تجاری را پیش برد. حتماً نوع تبدیلی که با پاکستان می‌توان انجام داد با تبادل‌ات ما و عراق متفاوت است. ممکن است در مواجهه تجاری با یک کشور ما به‌عنوان صادرکننده میوه‌جات و سبزیجات فعال باشیم اما همسایه دیگر ما خود صادرکننده میوه و سبزیجات باشد. لذا ضروری است با ملاحظات علمی تجارت ضمن فعال کردن بخش خصوصی و حتی ارائه آموزش‌های لازم از تخصص‌های مختلف در امر واردات، صادرات و معاملات پایاپای بهره‌گرفت تا شاهد یک شکوفایی در همکاری‌های اقتصادی و نیز سیاسی و فرهنگی با همسایگان خود بوده و از تمام ظرفیت‌های منطقه‌ای استفاده کرد. امروزه یک پیوستگی ویژه در اقتصاد بین‌الملل وجود دارد که برداشتن موانع بزرگ، خودبخود به برداشتن موانع منطقه‌ای هم کمک می‌کند.

فرشاد گلزاری
گروه بین‌الملل

جنگ اوکراین بدون تردید یکی از پیچیده‌ترین منازعات قرن بیست‌ویکم در عرصه سیاسی به حساب می‌آید اما نکته مهم این است که اساساً عالم سیاست را نمی‌توان جدای از اقتصاد و امنیت دانست؛ به عبارتی شیواتر زمانی که سخن از سیاست به میان می‌آید، دو مولفه دیگر اعم از امنیت و اقتصاد هم مطرح می‌شوند که در نهایت یک سه‌ضلعی مشخص را تشکیل می‌دهد و اگر هر یک از این سه ضلع با خلل روبه‌رو شود بدون شک مابقی اضلاع هم نمی‌توانند روند مشخص خود را طی کنند و در نهایت، چرخه مذکور و زیرشاخه‌های آن معیوب جلوه می‌کنند. در مورد جنگ اوکراین هم دقیقاً همین موضوع را شاهد هستیم. روسیه به‌عنوان کشوری که از سال ۲۰۱۴ به دنبال تعمیق نفوذ خود در کیف بوده پس از آنکه تصمیم به اشغال مناطق شرقی اوکراین مانند لوهانسک و دونتسک کرد عملاً اقتصاد و روابط سیاسی با غرب را فدای امنیت و مولفه‌ای کرد که بسیاری آن را تحریک مسکو از سوی غرب می‌دانند. روس‌ها به خوبی می‌دانستند و همین حالا هم می‌دانند که انتهای این مجادله خروجی جز تضعیف شاکله و پایه‌های اقتصادی و سیاسی کرملین را در بر نخواهد داشت و به همین دلیل سعی کردند در این میان شرکایی را برای خود انتخاب کنند تا در شرایط فعلی بتوانند بر فهرست بلندبالای تحریم‌های غرب متشکل از ایالات متحده و اروپا همچنین سایر شرکای آنها فائق آیند. به‌عنوان مثال کرملین با شدت گرفتن تقابل نظامی و سیاسی خود با غرب سعی کرد در این راستا به هر قیمتی که شده، چینی‌ها را با فروش نفت ارزان قیمت به سمت خود جلب کند. مسکو در این فرآیند تجارت خود را با یک تعمیق کرد و از سوی دیگر چینی‌ها هم به‌عنوان یک قطب اقتصادی سعی کردند تا به هر ترتیب بتوانند در عرصه سیاسی، طرف روسیه را در پرونده اوکراین بگیرند اما نه به اندازه‌ای که یک باره این موضوع بر مناسبات تجاری یکن با آمریکا و اروپا سایه بیندازد. از سوی دیگر باید توجه شود که روسیه از نفوذ چین بر کره شمالی برای جذب تسلیحات جدید علیه کیف طی دو سال گذشته بهره برده و از منظر دیگر به دنبال آن است تا برای ایجاد موازنه به‌نفع خود، نفوذش در آفریقا و حتی خاورمیانه به انضمام حاشیه خلیج فارس را گسترش دهد تا در وهله اول بتواند شرکای جدیدی از میان متحدان غرب برای

خود دست‌وپا کند و در وهله دوم بتواند نفوذ آمریکا و اروپا در این مناطق و جغرافیا را به چالش بکشد. در این راستا باید متوجه بود که هند هم به‌عنوان یکی از شرکای روسیه از قدیم‌الایام و حتی از زمان جنگ سرد به‌نوعی در راستای تقویت روابط دوجانبه با مسکو تلاش و همکاری کرده و در طول یک دهه اخیر که نازندرا مودی در کسوت نخست‌وزیر هند میدان‌داری اصلی حوزه سیاست و اقتصاد دهلی بوده، کوشیده است که همچنان روابط با روس‌ها را به‌عنوان دو متحد شرقی به سمتی پیش ببرد که به دور از تنش باشد و به‌نوعی حاصل جمع مثبت را برای خود کسب کنند.

نیاز دوسویه

با تمام این تفاسیر نازندرا مودی، نخست‌وزیر هند که به تازگی و پس از برگزاری یک انتخابات طولانی مدت مجدداً به قدرت رسیده در سفر دو روزه به روسیه سعی دارد تا بتواند این روابط را به‌نوعی دیگر تقویت کند. براساس گزارش آسوشیتدپرس، نخست‌وزیر هند برای نخستین بار از زمان جنگ روسیه و اوکراین برای یک سفر دو روزه درحالی به مسکو سفر کرده که روابط بین هند و روسیه به دلیل پیچیده شدن باعث شده تا مسکو به چین که رقیب اصلی هند محسوب می‌شود، نزدیک‌تر شود.

نکته مهم این است که مودی آخرین بار برای شرکت در نشستی در ولادی وستوک در ۲۰۱۹ به روسیه سفر کرد و با پوتین دیدار داشت همچنین دو طرف در سپتامبر ۲۰۲۲ در ازبکستان و در نشست شورای همکاری شانگهای با یکدیگر دیدار کرده بودند و حالا مودی با رئیس‌جمهور روسیه در محل اقامت وی در حومه مسکو دیدار کرد. اینکه مودی به دلیل میزبانی روس‌ها از وی در محل اقامتش واقع در «نوو-آگارویو» که در حومه مسکو قرار دارد، تشکر می‌کند، یا اینکه دو طرف در فضا باز با یکدیگر گفت‌وگو می‌کنند سپس پوتین، مودی را به دیدار از اسب‌های خود فرا می‌خواند عملاً یک عرف دیپلماتیک (نه یک قانون ایستا) به حساب می‌آید اما موضوع مهم ابعاد این سفر همچنین محورهای اقتصادی خواهد بود که در بطن آن نهفته است. قبل از هر چیز باید توجه کرد که هند در دوران نخست‌وزیری مودی از محکوم کردن اقدام نظامی روسیه در اوکراین اجتناب و در عین حال بر ضرورت حل‌وفصل مسالمت‌آمیز این مخاصمه مسلحانه تاکید کرده است. از سوی دیگر، چین و هند به دنبال تحریم‌های اعمال شده توسط

نارندرا مودی برای اولین بار پس از جنگ اوکراین و در میانه نگرانی آمریکا به مسکو سفر کرد

گزارش تئاتر

غلبه متون ایرانی
بر نمایشنامه‌های خارجی

تنها یک‌دهم از نمایش‌های پایتخت، متن خارجی دارند

این روزها در تهران بیش از ۷۰ نمایش (ویژه کودکان و بزرگسالان) در تماشاخانه‌ها و سالن‌های پایتخت روی صحنه است و در این میان تنها ۸ نمایش با نمایشنامه خارجی اجرا می‌شود! در واقع آنچه وضعیت اجراها را در مقایسه با گذشته متفاوت می‌کند، تعداد قابل توجه نمایش‌هایی است که بر اساس متن‌های ایرانی به اجرا درمی‌آیند.

جالب اینجاست که در گذشته‌ای نه‌چندان دور و در یکی دو دهه اخیر این روند بالعکس بود و تعداد نمایش‌های خارجی که روی صحنه اجرا می‌شد از نمایشنامه‌های ایرانی پیشی می‌گرفت. درحال حاضر «صداهایی برای تاریکی» به نویسندگی آرپیل دورفمان و کارگردانی امیرحسین حریری در تالار مولوی، «جیب‌هایی پر از نان» به نویسندگی متنی ویسنی‌یک و کارگردانی علیرضا گودرزی در تماشاخانه ایرانشهر، «ننه دل‌آور و فرزندان» به نویسندگی برتولت برشت و کارگردانی علی یعقوبی در تالار محراب، «روزنکراتز و گیلدنسترن مرده‌اند» به نویسندگی تام استاپارد و کارگردانی الهام صحت در عمارت نوفل‌لوشاتو، «عروسی خون» به نویسندگی فدریکو گارسسیا‌لورکا و کارگردانی حسین زینالی در پردیس تئاتر شهرزاد، «در انتظار گودو» به نویسندگی ساموئل بکت و کارگردانی امیرحسین جوانی در کاخ هنر، «مراقبت از پرنده‌ها کوچک» به نویسندگی آن وولر به کارگردانی سعید خمان در تماشاخانه دا و «در انتهای گلو» نوشته یوسف الگیندی به کارگردانی سیدمحمدجواد سیدی‌زاده، تنها نمایش‌هایی هستند که با متون نویسندگان خارجی روی صحنه می‌روند. اجراهایی هم هستند که با اقتباس یا برداشتی آزاد از نمایشنامه‌های خارجی به صحنه رفته‌اند که نمایشنامه‌هایشان چنان دستخوش تغییر شده که نمی‌توان آنها را با این نمایش‌ها در یک گروه جا داد.

با این پیش‌فرض که اجرای نمایشنامه‌های باکیفیت ایرانی در کنار آثار خارجی یک نیاز جدی برای تئاتر است، تعدد اجرای آثار به قلم نویسندگان داخلی در سالن‌های تئاتر در صورت استمرار و تمرکز بر کیفیت متون، می‌تواند امیدوارکننده باشد اما با این شرط که این نوشته‌ها به لحاظ کیفی قابل تامل و استاندارد باشند. اتفاقی که در تئاتر امروز ایران رخ نمی‌دهد. نمایش‌هایی این روزها بر صحنه هستند که با اینکه کارگردانی قابل قبولی دارند اما فاقد نمایشنامه قوی و باکیفیت هستند که بیشتر در یک ایده خلاصه می‌شوند و نویسنده از بسط این ایده و تبدیل آن به نمایشنامه‌ای استاندارد ناتوان است.

تئاتر بازتاب‌دهنده تاریخ، فرهنگ و مسائل اجتماعی یک جامعه است. تحولات اجتماعی و سیاسی ممکن است به تغییر در استفاده از آثار خارجی منجر شود. هنرمندان و مخاطبان ممکن است به محتوای بومی و معاصر علاقه‌مندتر شوند به‌خصوص آن دسته‌ای که به‌طور مستقیم با مسائل و دغدغه‌های روزمره آنها ارتباط دارد و یکی از دلایلی که اهالی تئاتر به‌خصوص جوانان این روزها تمایل بیشتری به استفاده از نمایشنامه‌های خود دارند هم همین است.

اما همه اینها تنها یک روی سکه است و روی دیگر آن عدم مطالعه و آشنایی با نمایشنامه‌های خارجی و نویسندگان بزرگ دنیاست که این وضعیت درباره برخی از کارگردانان جوان که این روزها در صحنه حضور فعالی دارند، بیشتر صدق می‌کند. اگر نگاهی به کارگردانی‌هایی که این روزها با متن‌های خارجی نمایش‌های خود را به صحنه برده‌اند، بیندازید، خواهید دید که نیمی از آنها کارگردانان باسابقه هستند و همین نشان می‌دهد که با تجربه‌ها، گرایش بیشتری به متن‌های خارجی دارند و جوان‌ترها به نوشته‌های خود و نویسندگان هم‌نسل متمایل‌اند.

باید گفت این انشقاق زمانی راهگشا خواهد بود که نویسندگان جوان، قابلیت نگارش متن‌هایی منسجم و با کیفیت را با ایده‌هایی درخشان داشته باشند و خاطرات دهه ۷۰ و ۸۰ که نمایشنامه‌های نویسندگان جوان ایرانی ازجمله علیرضا نادری، نغمه نمینی، نادر برهانی‌مرند، حسین کیانی، محمد رحمانیان، چیتا شربی و... باعث تحول در تئاتر شد، دوباره زنده شود.

جایزه صدآپیشگی برای اسپسی

کوبین اسپسی برنده ۲ جایزه اسکار برای صدآپیشگی در اکشن مهیج بریتانیایی «کنترل» که سال ۲۰۲۳ ساخته شده، تجلیل می‌شود. برگزارکنندگان این جوایز تأیید کردند که بازیگر سریال «خانه پوشالی» جایزه بهترین اجرا را برای بازی در فیلم «کنترل» دریافت می‌کند. در این اکشن مهیج به نویسندگی و کارگردانی جین فالایز، اسپسی روی پرده ظاهر نشد اما یک نقش صوتی با حضوری تهدیدآمیز در فیلم داشت.

مریل استریپ دوباره سردبیر می‌شود

صحبت بر سر ساخت دنباله «شیطان براد می‌پوشد» در دیزنی جدی شده است. گفته شده آیین بروش مک‌کنا فیلمنامه‌نویس فیلم اصلی هم درحال مذاکره است تا فیلمنامه فصل بعدی را بنویسد. همچنان داستان با تمرکز بر ریستلی ساخته می‌شود که این بار درحالی که مجله‌های سنتی با افول رویه‌رو شده‌اند با شخصیت امیلی بلانت رویه‌رو می‌شود که اکنون مدیری قدرتمند در یک گروه مجللی است.

بر آستانه مرگ

نگاهی به نمایش تاروی به کارگردانی محمد برهمنی

نیلوفر نانی
منتقد

محمد برهمنی که در کارنامه هنری خود چند اثر شاخص دارد، این روزها نمایشی جدید را در سالن استاد سمندریان تماشاخانه ایرانشهر بر صحنه آورده به نام تاروی که همچون دو نمایش پر استقبالی و مورد تحسینش از سوی تماشاگران، «زندگی در تئاتر» و «سبزی‌یف» دو بازیگر اصلی دارد.

در خلاصه اثر آمده که مرد و زنی، اربابان و تنها ساکنان عمارتی بزرگ‌اند که درحال ویرانی است. این خلاصه و در طول نمایش، مهم‌ترین و بزرگ‌ترین نشانه و مفهومی که مورد نظر قرار می‌گیرد و تلاش می‌کند بر همان خط پیش برود، مرگ است. هر چند محوریت متن بر شرایط زیستی زن و مردی استوار شده اما قابل تعمیم به هر وضعیت یا ارگانیزم درحال فروپاشی و در آستانه مرگ است. مانند موجودی زنده و ایزوله که هر چند از محیط بیرون مورد تهدید است اما از این هراس و قطع ارتباط، خود نیز درحال اضمحلال است همچون لاشه‌هایی درحال فساد در انبوهی از مگس‌ها؛ و همان‌طور که با قدرت حیات خود، مساله زندگی را طرح و به پرسش می‌گیرد، همزمان مرگ را نیز به میدان احضار می‌کند. اینگونه، چگونه زیستن، چگونه مردن را رقم می‌زند.

زن و مردی که صاحبان قصرند، در عمارت متروک خود تنها مانده‌اند؛ خدمتکاران و سایر خدمه آنجا را ترک کرده‌اند و حالا آنان در محاصره مگس‌ها حتی می‌ترسند، پایشان را از عمارت بیرون بگذارند چراکه مورد هجوم آنها قرار می‌گیرند، آن دو حتی نمی‌توانند در را برای پیمای یا خبری که مدت‌ها منتظرش بودند، باز کرده یا از آنجا فرار کنند.

همه چیز در آستانه مرگ است و عن‌قریب است که تسلیم آن شوند. از شکستن چاه‌ها و راه رفتن بر خرده شیشه‌ها و زوال بینایی و بدن‌ها تا سازهای بزرگ و سه‌ضلعی، محاط شده با دیوارهای توری که حد این آستانه با جهان بیرون را مرزبندی می‌کند. با این حال برای تداوم حیات و زندگی به ترفندی از بازی کردن روی آوردن و گذشته طلایی خود را با طرح نقش‌های ارباب و خدمتکار، که بین آن دو جابه‌جا می‌شود، تداعی می‌کنند.

برهمنی به‌عنوان کاراکتر سوم و ناظر در ابتدا و میانه نمایش بر صحنه حاضر می‌شود و در جایگاه خدایگانی تقدیر را رقم می‌زند؛ او همان قدرت مسلط است که با فرمانی دیوارهای سازه دکور باز شده و مرگ به داخل وارد می‌شود و با پیش آوردن ابزار قدرت و کنترل (اسلحه) و تحویلش به زن و مرد و ترتیب دوتل، رهایی را با تن دادن به مرگ اعلام می‌کند. رقابت برای بقا، موجودات را حتی به آستانه کشتن عشق و تن رسانده و چگونه مردن را تعیین می‌کند.

متن در کانسپتی از ویرانی و تهایی و فروپاشی با تکیه بر فضایی سورئال در دو وضعیت مهم و تاز از امر واقعی و نمادین درحال رفت‌وآمد است و چنان ترسیم می‌شود که وانمودی و استعاری است و مفاهیمی را پیش می‌کشد که در اجرا و فرم انتخابی، تکمیل می‌شود؛ مانند حرکات بدن و فیزیکی که بازیگران در بخش‌هایی از نمایش اجرا می‌کنند و اشاره روشنی به بدن و تنی دارند که ارتباط مستقیم با امر سیاسی داشته و حیات و مرگ در قلمرو آن است. بازی در بازی دو کاراکتر، بعدی روان-تن را به نمایش می‌گذارد. روان

شرایطی مشابه است. بدن‌های گیر افتاده، قدرت‌مدارانی در گذشته که حال در برابر مرگ بی‌دفاع‌اند و دامنه فروپاشی که بی‌حجابا همه چیز را در بر می‌گیرد.

با وجود اجرایی حرفه‌ای و فکر شده، بازیگرانی مسلط به‌ویژه مهشید خدادادی که از پس نقش سنگین خود به خوبی برآمده، حرکات بدن و تنی که میزانشی آیینی و رستیک را قوت می‌بخشد و تعاملی که برهمنی در شمایل کاراکتری ناظر با تماشاگران برقرار می‌کند همچنان و مانند بسیاری از اجراهای حاضر، متن پختگی لازم را ندارد و هر چند نشانه‌هایی ارانه می‌دهد اما در ایجاد لایه‌های زیرین و زیرمتنی ضعف دارد. به‌ویژه در اشارات سیاسی و اجتماعی چنان درگیر دوگانگی و ابهام است که صدای انتقاد رسایی به گوش نمی‌رسد. البته اگر فرض را بر این بگذاریم که آنچه برهمنی در اثر خود ارائه داده در ظرفیت متن بوده باشد. بنابراین فرم و اجرا از متن جلوتر است و آنچه از آن قابل دریافت است، وضعیتی است آستانه‌ای و قابل تفسیر که می‌تواند به هر دو سوی مرگ و زندگی متمایل شود اما در اینجا و البته همسو با وضعیت جامعه فعلی، مرگ و انهدام سوژه‌های بر ساخته، پیروز نبرد است.

«تاری» که در عنوان، ابهام و اضمحلال را نیز اشاره می‌کند، با وجود گروهی حرفه‌ای و باسابقه، می‌توانست جسورانه‌تر به میدان بیاید. بازنویسی و تغییراتی در متن، عمق بیشتری به آن داده و در تکامل اجرایی، ترسیم روشنی از وضعیتی باشد که حبس و خفقان و هراس و سلطه، می‌تواند همواره آستانه‌سازی مرگ و فروپاشی را ایجاد کند.

با این حال به نظر می‌رسد، نوعی اغوای تماشاگر با آن بخش بازی در بسازی و تغییر لحن و حرکات کاراکترها را دارد و بیش از دوسوم زمان نمایش را در برمی‌گیرد، بیش از موارد دیگر مورد توجه قرار گرفته و تأکید شده است. با تمام آنچه اشاره شد، اجرای «تاری» قابلیت تفسیر و اندیشه‌ورزی را دارد و گفتگمانی را برای علاقه‌مندان به تئاتر و تفکر مهیا می‌کند.

کارگردان: محمد برهمنی | نویسندگان: پوریا صادقی | عاقله فیروز | بازیگران: مهشید خدای |

